

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.
Vidéken: „ 9.— „ „ 4.50 „

Főszerkesztő:

Dr. VARGA LAJOS.

Felelős szerkesztő:

SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.

Magyar fürdők pártolása.

— július 4.

Minden évben pontosan teljesítjük azt a kötelességünket, hogy reklámot csinálunk a hazai fürdőknek. Más szóval ezt úgy is kifejezhetnénk, hogy minden évben, egyszer vagy többször, falra hányjuk a borsót. Az a közönség ugyanis, amelyet valamely speciális érdek, a közelség, atyafiság, összeköttetés vagy orvosi utasítás nem irányít épen magyar fürdőbe, az bizonyára külföldre iparkodik, mivelhogy mások is, kiváltképen a gazdagok és az előkelők is odamennek.

Nem tartozunk azok közé az elfogult honfiak közé, akik mikor valami hazai dolog fel vagy fel nem karolásáról van szó, minden hibának és hiányosságnak okozójául a közönséget csakis a közönséget tekintik. A hogy a hazai ipar erősebb lendületének eszközlője is nem csupán a vásárló publikum, hanem az iparos és kereskedő szoliditása, izlése, ügyessége, meg a politikai és gazdasági helyzet, azonképen a magyar fürdők iránt való bizonyos részvétlenség oka is sok tekintetben az egyes fürdővállalat nehézsége, kapzsisága, szervezetlen és indolens mivolta. Azok az idők ugyanis,

amikor a vizek csodatevő erejében még hinni lehetett — elmúltak, a gyógyulást kereső közönség az egészségén kívül még kényelmet, jó ellátást és előzékeny kiszolgálást is akar.

Mindenesetre szükséges tehát, hogy hazai neves fürdőink, amelyek nem rendelkeznek megfelelő anyagi erővel s ennél fogva a szükséges befektetésekre képtelenek, más szervezetek példájára országos gyógyfürdő szövetséget létesítsenek s e szövetség útján egész rendszerüket, díjszabásukat, lakás és ellátási dolgait, az orvosi, szállítási és egyéb szolgálmanyait egységesen rendezzék, csupán a speciális helyi körülmények miatt engedve eltérést itt-ott.

Az ugynevezett balneologiai kongresszus már eddig is sok értékes eredményt biztosított hazai fürdőinknek, de ez még nem elégséges.

Első sorban a hazai gyógyfürdők közös akcióját kell megindítani és sikerre vezetni, hogy az, aki vendégeket vár s vendégeket akar ellátni, minden tekintetben elég tehessen vendéglátó kötelességeinek. Maga a magyar közönség azonban addig sincs teljesen felmentve a hazai fürdők támogatásának kötelessége alul, amíg a szükséges re-

formok s különösen rendszerváltás fürdőinkben be nem következnek s aki csak teheti, menjen hazai fürdőbe, melyek aránylag a legjobbak közé tartoznak.

Főképp pedig az igen tisztelt orvos urakat kérjük, akiknek kezébe van voltaképp letéve a hazai fürdők sorsa, támogassák mennél inkább fürdőinket, melyek elvégre mint üdítő helyek és gyógyhatásukban egyaránt versenyképesek.

A végrehajtási novellát elfogadták.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Az ülésen Návay Lajos alelnök elnököl.

A beérkezett kérvények bemutatása és az elnöki előterjesztés után folytatják a végrehajtási eljárás módosításáról szóló törvényjavaslat tárgyalását.

Bozoky Árpád: A jelenlegi végrehajtási eljárás reformálását szükségesnek tartja s ezért elfogadja a tárgyalás alatt levő javaslatot. A módosított novella mindazonáltal nem fogja megteremtteni a kívánt állapotot és pedig azért nem, mert a kereskedelmi forgalmat csökkenteni fogja, a mentesítések ugyanis a nyújtandó hitel rovására mennek. Így aztán Magyarországon a földbirtokokon kívül alig lesz valakinek hitele. Annak ismétlése mellett, hogy elfogadja a javaslatot, indítványozza, hogy a szükséges re-

A természet titkai.

— A „Debreczen” eredeti tárcája. —

Az ember nem gondolkodhatik mással, mint emberi agyvelővel, nem érzékelhet mással, mint azokkal az érzékszervekkel, melyekkel érzékelnie épen adva van.

Másképpen akarja tehát megfogni a természetfölköttit?

A világmindenség titkának megfejtése az okozati törvények értelmében teljesen lehetetlen.

Megfejtteni semmit sem lehet, legfőleg magyarán. S e magyarán akkor éri el a valószínűség határát, ha feltesszük, hogy mint minden, úgy a természettörvény is fejlődésnek van alávetve s hogy a dolgok egymásutánisága mintájára kialakult okozatiság törvénye azért nem alkalmas a metafizikai kérdések megfejtésére, mert a természettörvények, épp úgy mint az okozatiság már bizonyos fejlődési fokozatot képviselnek azon elemi törvényekhez képest, melyek a világmindenség kezdetleges vázát képezték.

Az okozati törvény értelmében az ő s ok csak circulus vitiosus szerint fejthető meg, ha t. i. feltesszük, hogy az okozat oka önmagának.

Mi messze vagyunk azon időtől, mikor a természettörvények létrejöttek, melyek valószínűleg nem is voltak olyanok, mint a

mostaniak. Mert ha elismerjük, hogy a mai elemek s a szervezetek az egyszerűből lettek összetettekké, hogy tehát minden folytonos változásnak van alávetve, úgy el kell ismerünk a természettörvények változását is. Mert lehetetlen az, hogy valamely gépszerkezet időben változó eredményeket létesítsen, ha ugyanakkor különben a szerkezet részecskéi és összműködése változatlanok maradtak.

Nem azt mondom ezzel, hogy mi a mostani természettörvényeket nem ismerjük, sem azt, hogy azokat meg nem ismerhetjük, hanem azt, hogy eme törvények az anyag fejlődésével kapcsolatban épp úgy lehetnek folytonos parányi változásoknak alávetve, mint van az anyag, melyet saját mintájára alakít.

Befejezte volna tehát feladatát a filozófia tehetetlenségében való megnyugvással, a magasabb problémák megoldásának kérdésében s a filozófiának annak a „történetén” kívül egyéb feladata nem maradna?

Nem maradna más feladata, mint szánakozni az álmadozókon, a szívalmalom harcokon s téboly tüneteit keresni, magánéletük apró ferdeségeinek hánytorgatásával azoknak, kik bátor elmével a legmagasabb problémák megfejtésére vállalkoznak?

Mert ha csak a tapasztalat az, mely meggyőző igazságokat szolgáltathat s nem

a gondolkodás, úgy a filozófia, mely az ész törvényeiben bizva a tapasztalatot megelőzőve akar igazságokra jutni — semmi esetre se lehet egy magasabb képesség kifejezője, mert hisz minden, még a gondolkodás formája is tapasztalatból ered.

Ilyen felsőbb tehetség általánosságban még nincs, de lehet, hogy később lesz s hogy csirája egyesekben már szunyadozik — bár kifejlődése esetében sem lesz természetfölötti e képesség — csupán a mostanihoz viszonyítva az — mert hisz mindenki birni fogja ép úgy, mint ahogy most mindenkinek vannak érzékszervei. Eme felsőbb tehetség fejlődésének nyomat bizonyos jelek, már most is jósolják.

A hipnotizmus és telepátia úgy látszik bizonyos fajtája az aetherrengésnek, mely két egyén között az összeköttetést létesíti.

A hipnotizmus és telepaticus jelenségek alapja a végtelen mozgékony aetherfluidum, mely akadály nélkül közvetíti a ropportot. A gondolkodás sem más, mint az anyagnak rendkívül finom összeköttetése az aetherrel, illetőleg eme összeköttetés közötti egyensúly állapot bizonyos gyors ingadozása.

Nem igaz, hogy a filozófia unalmas, sőt semmi sincs, ami annyira érdekesen izgató problémákkal foglalkoznék, mint éppen a filozófia.

pótlások foganatosítása végett a törvényjavaslatot vegyék le a napirendről s az őszi ülészakon vegyék tárgyalás alá.

Buza Barna: A javaslat mellett beszél.

Nagy Dezső: A javaslatot bizonyos animozsiással tárgyalja a Ház, pedig éppen itt ennél a kérdésnél teljes objektivitással kellene eljárni. A függetlenségi párt ezen szakkérdésben a párttagok teljes vélemény-szabadságát megnagyítja, egy pillanatig sem tekintette ezt pártkérdésnek, mint azt tegnap a néppárt részéről állították. (Ugy van, ugy van.) Ő a maga részéről a legnagyobb meretben fentartja a kritika jogát. Nagy hibája a javaslatnak az, hogy a hitelviszonyokat teljesen meglazítja. Az országnak amugy is nyomott gazdasági helyzetére ez súlyos befolyással lehet, a magyar ember hitelet nemhogy apasztani, de növelni kell. A javaslat erre egyáltalán nem alkalmas. Beszél a home-stead kérdéséről s annak nagy jelentőségét hangsúlyozza. A home-stead magával hozza a paraszthitbizományok felállítását. (Zaj.) A home-stead nyomot hagyva örökösödésünkben, de pár hónap alatt készületlenül idehozni lehetetlen. (Zaj a néppárt.) Ilyen gyorsan csak idegen munkából lehet összetakolni.

Günther Antal igazságügyminiszter: Nem is mondtam azt, a jövő ülészakon ígértem.

Nagy Dezső: Nem a miniszter személyére vonatkoztak megjegyzései. (Ónasi larma.)

Elnök: Csendet kérek.

Rakovszky István: Nagyon támogatják szegény Günther.

Nagy Dezső: Nem akarja a helyzetet tulságosan sötét színen feltüntetni.

Mezőfi Vilmos: Évente tízezer kisbirtokost árvereznek. (Folytonos zaj. Elnök csenget.)

Eber Antal: Nem áll.

Felkiáltások az alkotmánypárton: Igaza van Mezőfinek.

Nagy Dezső: Tízezer gyenge ember miatt nem lehet mintha karos intézkedéseket hozni. Az átmeneti intézkedéseket egyáltalán nem tartja helyesnek vagy jó a törvény és léjlen eleibe, vagy pedig teljesen mehoztessék. (Ugy van, ugy van.) A törvény holt intézkedéseivel szemben agyalni vannak, megis a többség előtt meghajlik és a javaslatot az általános tárgyalás alapjául elfogadja. (Hejjesítés a függetlenségi párt.)

Bernath István: Nem akar felszólalni az általános vitánál. Csupán azért szól, mert válaszolni akar Nagy Dezső egy néhány kijelentésére. Első sorban a home-stead ügyével foglalkozik. Nagy Dezső úgy tünnettel a dolgok, mintha a törvényozás, illetőleg a miniszter ezzel csak néhány hét óta foglalkozik. — Nagyon régen van ez a kérdés már megoldásra. Husz évvel ezelőtt Andrassy Geza gróf,

Nagy Dezső: Tudom, tudom.

Bernath István: ... foglalkozott már ezzel a kérdéssel. Günther Antal kotelezettséget vállalt arra nézve, hogy benyújja ezt a javaslatot, ő tizik a miniszter szavában. A javaslatot elfogadja.

Nagy Dezső: Félreértett szavait magyarazza helyre Bernath Istvánnal szemben.

Elnök ezután a vitát bezárja.

Lakonyi Samu előadó: Válaszol az elhangzott kifogásokra. Elfogadásra ajánlja a javaslatot.

Günther Antal igazságügyminiszter: Nem csak azért nyujtotta be a javaslatot, mert közönnyel volt, hanem azért, mert szembe közsükséglet. Egy képviselő mondta, hogy a presszionak engedeti, ez nem áll. A törvény az eddigi hitelezés rendszerrel igyekszik szakítani, megváltoztatja az uszora rendszert és a hitelet realissá teszi. Egy egész más hitelezési mód fog kialakulni, amely az adós becsületére, tisztességére tekint a főszint. Mentéskéket ad a törvény, ez szociális szükséglet. Ez részben etikai principium, de szükségességi elv is. Az a nyomorult paringóság ugyis csak a költtség fedezésére jó. Ez az államnak is ugy az érdeke, hogy a züllőféiben levő existenciákat megmentse. Halott olyan felszámolást is, amely az ugynevezett fiakkerező, de nem fizető urakra vonatkozik. Ezekkel szemben az iparos védekezhet, egyszerűen beszünteti a hitelt. A

törvény itt éppen így megfelel ennél a kérdésnél, mint azoknál az eseteknél, amikor a hitelezők egyenesen azokra a bizonyos fiakkerező urakra pályáznak.

Szmrecsányi György: Akik a mama, vagy a papa nevét írják alá.

Günther Antal igazságügyminiszter: A kisgazdakra nézve a mentesítés csak előnyös lehet. A hitelét nem csökkenti, sőt elejét veszi annak, hogy a birtok megomozdítassék. (Ugy van, taps a néppárt.) — A földre különben az adósok sohasem fognak menni, mert ha látják a hitelezők, hogy az adós dolgozik, a fundusinstruktus ugy is foglathatatlán lévén, nem fogja a tulajdonost zakláni kitenni. A home-stead kérdésével a minisztérium igen komolyan foglalkozik és azt a legrövidebb időn belül megvalósítja.

A jelenlegi törvénnyel szemben az az álláspontja, hogy az a kihirdetés után nyomban érvénybe lépjen. A törvény kihirdetéséig lejárt követelésekre nézve kijelenti, hogy azok a régi törvény intézkedései alá vétetnek és a bíróságra bizza a követelés lejárta megállapítását. Kéri a törvényjavaslat elfogadását.

Simonyi Semadam Sándor határozati javaslatot, a zárszó jogán mondott beszéde kapcsán visszavonta.

A Ház ezután a javaslatot általános-ságban a részletes tárgyalás alapjául elfogadja.

Következik a javaslat részletes tárgyalása.

Horty Béla: A javaslatban mindenkire lát védelmet, csupán a képzőművészekre nem. A műterem berendezését, tartozékait ezek szerint mentesíteni kellene a foglalás alól.

Zlinszky István: A modelleket is. (Dörögtetés.)

Horty István: Ki kell terjeszteni a műteremre is az otthon fogalmát. A befejezett és befejezetlen képeket szintén mentesíteni kell a foglalás alól.

A főrendiház ülése.

Vihar Zselénszky indítványa körül.

A főrendiház ülésén Destwffy Aurél gróf előadta. Napirend előtt Zselénszky gróf okolta meg indítványát, hogy a kormány terjesszen elő mielőbb törvényt. Felolvassa javaslatát, mely a kormány felügyelete alá helyezi a földsdéket. Terményföldesek csak az O. M. G. E. és a földművelésügyi miniszter hozzájárulásával jöhetnek létre. Határidőüllettel nem szabad foglalkoznia és a földművelésügyi miniszternek ki lehet terjeszteni értékekre is. Ez a törvény egy fillérbe sem fog kerülni. A fedezetlen határidőüllet sok állam már megtudta, így Németország és Ausztria is. Az új nemzeti törvényt a szülői tervéől másolták le, melyet Németországban már ismernek. Ismereti a múlt heti gabona kampany visszacsúgait.

Az elnök kéri, fogja rövidebbre a beszédet.

Gróf Zselénszky Róbert ismerteti az aradi Neumann-cég és más cégek feliratait, melyek szintén a fedezetlen határidőüllet eltonesét kéri. A malnak és sajujuk perze a határidőüllet mellett van. De reméli, hogy a főrendiház nem így fog gondolkodni. — A sajtó folyton gonyolja a főrendiházat tehetetlensége miatt Reméli, hogy ennek vége lesz. Kéri indítványa elfogadását.

Wekerle Sándor nem hiszi, hogy az indítvány elfogadása emelné a főrendiház súlyát. A szoban levő kérdés regén tárgyalás alatt van és mi megakarunk feladni kötelezettségünknek s ki akarunk minden házárd lörekvést és minden illetéktelen elemet zárni a földsdékről. De ez nem csupán a fedezetlen határidőüllet szabályozását jelenti. A kormány ezt fontos kérdésnek tekintti, amelyet minel előbb megoldani kíván.

— Minket a tetlenség vádjával nem lehet illelni.

Gróf Zselénszky Róbert: Az a baj, hogy tulságosan sokat akarnak.

Wekerle Sándor: Kéri a határozati javaslat elvetését.

Az elnök elrendeli a szavazást. Mivel a

többséget megállapítani nem tudja, megolvastatja a szavazatokat s jelenti, hogy 26 főred az indítvány ellen, 23 mellette szavazott s így azt nem kívánják tárgyalni.

Gróf Zselénszky Róbert: Tévedés! 26 mellette szavazott!

Az elnök: Ujra megolvassa a szavazatokat és jelenti, hogy 24 szavazott 24 ellen, tehát az őszi ülészakra döntenek.

Felkiáltások: Az elnök dönt!

Báró Podmaniczky Gábor: Kéri az elnök döntését.

Gróf Zichy Nándor az egész dolognak őszre halasztását kéri.

Gróf Teleki József: Elég lesz, ha fikszirozzák, hogy ezt a kérdést ősszel tárgyalják.

Wekerle Sándor: A főrendiház házszabályai szerint most a helyett kell döntenet, kívánják-e ezt az ügyet tárgyalni? Mi ugyanis elveink szerint járunk el.

Gróf Zselénszky Róbert: Névszerinti szavazást kér.

Az elnök: Szavazatával azokhoz járul, akik az indítványt nem fogadták el.

Ezzel az indítvány sorsa eldőlt. Gróf Zselénszky Róbert gonyosan odakiáltja az elnök felé:

— Így viselkedik a gazdasági egyesület elnöke!

Egyház és iskola.

Tanítónők választása az egyháznál.

Presbyteri gyűlés.

A múlt vasárnapi presbyteri gyűlés ugy határozott, hogy az új tanítónői állások betöltését, a választást a következő vasárnapra, július 5-ére összehívandó rendkívüli gyűlésen ejük meg. Ezen gyűlést most hivta össze az elnökség. Legfőbb tárgya természetesen a választás, de azért több sürgősebb természetű fontos ügy is van a napirenden, melyek a következők:

Jelentés arról, hogy a f. évi június 28. tartott presbyteri gyűlés jegyzőkönyve július 1-én hitelesített. — Ujhelyi Andrásné urnőnek, mint a József kir. herceg Szanatorium helybeli fiaja elnöknek kérvénye a Szanatorium gyomortására nagyobb összeg adásaért. — Az iskolaszék ez évi 846. sz. végzése a három tanítónői állásra hirdetett pályázat eredményéről, a tanítónők ajánlásával. **Választás.** — Az ispotályi vegyes bizottság 490, 617—1908. sz. végzése az egyház ispotályi penztar terheinek könnyítésére tett javaslatokkal. — Az ispotályi vegyes bizottság f. évi 616. sz. végzése az elhasznált butorneműek és egyéb ócskaságok eladásáról. — Az iskolaszék f. évi 818. sz. végzése az ispotályi óvoda helyisegeinek fuésére szükséges tűzifa tárgyában. Papai József bölcészetszaki tanár válasza a meghívásra. — Az öcsödi ref. egyház határozata néhai Kiss Áron püspök halála alkalmából. — A debreceni ref. tanítótestület jelentése, hogy jövőben elnökét az egyházi törvényekben biztosított jogánál fogva maga választja és a 200 korona tiszteletdíjról egyszersmindenkorra lemond.

Bizottsági ülés. A debreceni ref. egyház gazdasági bizottsága 1908. év július hó 4-én délután 4 órakor az egyház tanácsstermében ülést tart. Tárgyak: folyó ügyek.

A fővárosi gázgyári sztrájk.

A sztrájkanyagát feloszlatták.

(Fővárosi tudósítónktól.) A helyzet a legutóbbi napon lényegében nem változott. Közéledés egyik részről sem történt. A gázgyár néhány hivatalnok a sztrájkanyagán járt és a munkásoknak ajánlatot tettek, hogy szívesen vállalják a közvetítő szerepet és a béke helyreállítását megkísérlik.

A munkások elutasították a közvetítő ajánlatot azzal a kijelentéssel, hogy csak közvetlenül tárgyalnak az igazgatósággal, magukat kikérelni nem engedik.

A munkások körében nagyon harcias és elkéseredett a hangulat. Különböző híreket korpörtálnak a sztrájktyánán, így azt, hogy a sztrájktyánát már legközelebb, de legkésőbb hétfőn reggel a rendőrség feloszlatja.

A kizárt munkások szerint a gyárvezetés mind n igyekezete oda irányul, hogy ezt a felosztást elérje, azt hiszi, ha megszűnik a munkások egymás közötti állandó érintkezési lehetőség, a munkások be fogják adni derekukat.

A gyárakban, most már a budaiban is, amelynek munkasai szintén felhagytak a munkával, a munkát zavartalanul végzik műszaki katonák. A ferencvárosi gyárból azt a tudósítást kapjuk, hogy ott serényen folyik a munka, az utolsó 24 óra alatt több volt a termelés, mint amikor a munkások dolgoztak.

Beszélgetés az igazgatókkal.

Schödl igazgató első sorban is kijelentette, hogy a gázgyárak vezetősége semmiféle engedékenységre, tárgyalásra nem hajlandó, feltétlenül megkívánja, hogy követeléseit a munkások teljesítsék.

Az igazgató szerint a lapok a gázfejlesztésről rosszul voltak informálva. A napi fejlesztés 70-72.000 köbméter, a fogyasztás 45-50.000 köbméter, a szükségletét most a katonasággal teljesen ki tudják előgíteni. Most is három napi tartalékkal rendelkeznek a gyárakban.

A munkásfelvétel állandóan folyik, de az igazgatóság a jelentkezők közül csak azokat fogadja fel, akiket teljesen megbízhatónak talál és akik az új munka és bér-szabályzatot aláírják.

Nem igaz az sem, hogy a mentőknek dolga akadt volna a gyárban, baleset nem történt.

A lámpagyújtók nem sztrájkolnak.

Tegnap délelőtt Jancsó Károly és társai a lámpagyújtókat értekezletre hívták egy vendéglőbe.

A gyűlésre a rendőrség részéről Andrejka és Német Lipót rendőrfogalmazók mentek el. A vendéglőben jelenleg a börtönügyi munkásoknak van a sztrájktyánájuk.

A gyűlésre a meghívók közül is csak Jancsó Károly jött el, míg a meghívottak közül összesen négyen. Ezek egy ideig várakoztak, aztán eredménytelenül elmentek.

Eszerint a lámpagyújtókban úgy látszik, nincsen meg a hajlandóság arra, hogy kollektív szerződésük megszegésével a gazgyári munkások érdekében sztrájkba lépjenek.

A letartóztatott szubrett.

Egy szintársulat titkaiból.

Az éjjeli látogatók.

Néhány hét óta terjeszti a kulturát Nagyszalontán Molnár Gyula szintársulata. Mielőtt megjelent volna a vándorló gárda a hajdúvárosban, csinos plakátok hirdették, hogy a társulat csillaga: Kiss Margit szubrett, aki sikkes játékaival és csicseregő hangjával el fogja ragadtatni a publikumot.

A nagyszalontai közönség várta is kellő szeretettel a dicső szubrettet, az azonban, amint azt a rendező jelentette, közbejött akadályok miatt nem léphetett föl.

A színész nő váratlan elmaradásának nagyon érdekes története van.

A szintársulat, mielőtt Nagyszalontára ment volna, Gyomán varázsolta el tökéletes játékaival a publikumot, Legnagyobb sikere volt Kiss Margitnak. A nagy népszerűség miatt a kis szubrett ellen veszedelmes intrika indult meg. Titokban működő kezek a kenyérére törtek.

Történt, hogy a társulat Gyomáról Szalontára akart utazni. Ezt az alkalmat használták fel a titkár, meg az igazgató, hogy a kis szubrettnek nyakát törjék. Visszakövetelték tőle a szerepeket, melyek a lakásán voltak.

A bájos tündér nem nagyon ijedt meg a fenyegetéstől. Kijelentette, hogy bár maga

az igazgató adja ki rendeletben, hogy a színészek a szerepeket mindenkor tartásuk maguknál, azokat visszaadja, de tekintettel arra, hogy már bepakolt, engedjék meg neki, hogy csak Nagyszalontán számoljon el azokkal.

Ekkor aztán beütött a krach. Az igazgató és a titkárja, Dobos Nándor, késő este erővel bementek Kiss Margit lakására és felhívták őt, hogy a szerepeket adja ki. A kis szubrette ezt a szöveget az ágyból hallgatta végig, nemcsak azért mert már késő este volt, hanem azért is, mert beteg volt. Sirt, kért, könyörgött, hogy hagyják békében s ne kívánják, hogy férfiak előtt az ágyból kiszálljon. Eszedezett, hogy jöjjenek el másnap — nem volt pardon. Az igazgató és a színházi titkár a leghatározottabban ragaszkodtak ahhoz, hogy Kiss Margit hagyja el az ágyat s nyissa fel a bőröndjeit.

Mikor aztán a fenyegetések sem használtak, Molnár Gyula nagy dologra határozta el magát. A gyomai csendőrségön felfelmentést tett Kiss Margit ellen sikkasztás miatt s egyben a beteg színésznőt csendőrök útján letartóztatták s bekísértették a gyomai városházára.

Nagyon természetesen az eset Gyomán, ahol szubrette letartóztatások a legritkább esetekben fordulnak elő, nagy feltűnést keltett s mindenki kíváncsi volt, hogy milyen egy szubrette, aki az ágyból kiszállni nem akar s e miatt le van tartóztatva.

Természetesen a csendőrség szabadlábra helyezte Kiss Margitot, aki azóta Szalontán arán a babérokat, ha játszhatna, mert hát a bőröndjeit, mint bűnjeleket, visszatartották, a ruhái, ékszerei pedig a bőröndökben voltak.

Szalontán a kis szubrett még csak fel sem léphetett, miután Gyomáról egy szál ruhában jött el s igazán különös lett volna, ha például a Gül Babában a Gábor diákok egy fehér bluzban és egy fekete aljban játszott volna el.

A dologba azonban a csabai királyi járásbíró is beleavatkozott. — Kérdőre vontta ugyanis Kiss Margitot sikkasztás vétségé miatt.

A kis szubrettből vádlott lett, aki remegve hallgatta, hogy sikkasztásért beakarják csukni.

Kiss Kálmán járásbíró azonban, miután Pándy István dr. ügyészi megbízott a vádat elejtette, Podhraczký Rezső dr. nagyszalontai ügyvéd védőbeszéde után felmentette Kiss Margitot a vád és következményei alól.

Ez a szenzáció kisebbik része. A nagyobbik az, hogy most már a kis szubrett megszűnt énekesnő lenni, hanem átalakult bosszuálló Cherubinná. Ugyvédjé útján feljelentette Molnár Gyula színigazgatót és Dobos Nándor titkárát magánlakásértes bűntette és hatóság előtti rágalomzás miatt. — Feljelentette továbbá a direktort a színész egyesületnél; szóval megtette a megtorló lépéseket alaposan. Taruképen az egész szintársulatot bejelentette.

Véres pásztoróra.

Agyonvert csábító.

Halálos végű szerelmi dráma történt tegnap délután a szomszédos Biharmegye egyik eldugott, hogymögötti kis falujában.

A belenyessujlaki malomban alkalmazott Kormos Antal molnárlégény hónapok óta szeretője volt Ille Tódor jómódu gazda feleségének. Az asszony szőkní készült a szerelmesével, aki rábeszélte, hogy adasa el az urával a földjét, tehenét, kecskéjét s aztán kerítse magához a pénzt s azzal majd kiszökjön Amerikába.

Az értelmes kalandos asszony hajlott a molnárlégény szavára s mindent elkövetett, hogy az urát rábeszélje a földnek eladására. Jól ismerte az ura babonás természetét s elhitette vele, hogy a földeket megrontotta az ördög. A hiszékeny ember eladta két hold földjét s pénzhez jutva, be ment Belényesre áldomást inni.

A korcsában találkozott egy ismerős molnárlégénnyel, aki nevetve köszöntött a gazdára:

— Hát az asszony mit csinál?
A kérdés szokatiannak tetszett.
— Mit akarsz te az én asszonyommal?
— Hát csak azért kérdelem, mert hallom, hogy itt akar hagyni?
— Ki? Az én feleségem?
— Az hát! Elviszi Kormos Amerikába, hiszen már beszélt az egész falu.
Ille Tódort elfutotta az indulat és elrohant.

Mikor hazatért, az ajtót zárva találta. Ez még inkább szította a gyanuját s baltát kapva, betörte az ajtót. Az itas férj gyanuja nem volt alaptalan, a molnárlégény éppen akkor akart menekülni az ablakon. A feibőszült ember a fejszével hátra vágta s aztán kilökte az ablakon.

Az életveszélyesen sérült udvarló elvándorolt a község házára, honnan tegnap reggel szállították a belényesi kórházba, a hol délre meghalt.

A dübögő férj elől az asszony elmenekült és azóta nem találják. A csendőrök megindították a nyomozást a véres tragédia do gában.

Színház.

Fehér Olga elszereződött Mezey Béla győri szintársulatához. Ugyancsak e társulathoz szerződtek Árkosy Vilmos és Á. Szabó Irma.

Makó Lajos leányát Lenkét nőül vette Almásy Endre, a szegedi társulat szerelmes színésze.

Iskolákat alapító részvénytársaság.

Tanfolyamok Hajdumegye városában.

(Saját tudósítónktól.) Érdekes és igen életrevaló kulturális vállalkozás indul meg legközelebb Hajdu és a szomszédos megyékben. Debrecen, Nagyvárad, Nyíregyháza, Szatmár városok társadalmának előkelettségei egy „Nyelv és irodalmi iskola részvénytársaság” megalakításán fáradoznak. Az aláírási felhívás a következőképp szól:

„Nyelv és irodalmi iskola részvénytársaság” céggel és debreceni székhellyel részvénytársasági alapon egy kulturális intézet alapítását határoztuk el, melynek célja lesz: a) A hazai és nyugateurópai nyelveknek a részvénytársaság által az ország különböző részeiben felállítandó iskolák útján szóban és írásban való oktatása és terjesztése. b) Kereskedelmi és irodalmi fordítások eszközzése. c) Nemzetközi levelezők kiképzése. d) A világirodalom történet, esetleg egyéb esztetikai tudományok oktatása.

A létesítendő részvénytársaság a nyugateurópai nyelvekben és irodalomban kiválóan képzett külföldi és hazai tanárokkal a modern követelményeknek megfelelő nyelv és irodalmi iskolákat alapít egyelőre Debrecenben, Nyíregyházán, Szatmáron és Nagyváradon és részleges tanfolyamokat tart fenn a vidék kisebb városában is, illetve átveszi Debrecenben, Nyíregyházán, Hajduböszörményben Rose Miksa nyelvtanár ur tulajdonát képező nyelviskolákat 5000, azaz ötezer korona értékben, tehát a vállalat létesítéséhez Rose Miksa debreceni lakos nyelvtanár a fenti helyeken már fennálló nyelviskoláinak átadásával járul, amelynek értéke 5000 koronában állapítatik meg. Ezen terv mellett a kulturális célon kívül kellő jövedelem biztosítatik a részvényeseknek is.

A részvénytársaság határozatlan időre alakul, az alapítóke 25.000 korona, mely 1000 darab 25 koronás névre szóló részvényre oszlik. Aláírásakor a részvényítőke névértékének 30 százaléka fizetendő, a további befizetéseket az alakuló közgyűlés fogja megállapítani. A befizetések az „Általános Takarékpénztár Részvénytársaságnál” Debrecenben teljesítendők. Az első igazgatóságot az alapítók 3 évre fogják kinevezni. A részvények aláírásának zárhatárideje 1908. augusztus hó 15-ike. Az alapítók fentartják maguknak a

jogot, hogy a részvényeket tulajgyzés esetén redukálhassák. Ezen társaság tervezetét magában foglaló aláírási felhívást aláírásunkkal elláttuk.

Debrecen, 1908. június hó 20-án.

Az alapítók.

Meglopott debreceni kereskedők.

Nagy lopás Molnár V. J. és Kontsek Kornél üzletében.

A különös véletlen folytán tegnap két üzletben is leplezték le hűtlen alkalmazottakat, akik visszaélve a bizalommal hosszabb idő óta lopták gazdáikat, fosztogatták főnökeik áruraktárát. Az utóbbi időben egyébként a rendőrséget majdnem állandóan ilyen üzleti lopások foglalkoztatják. Több kisebb eset mellett a Nemes-féle ügy, most pedig ez a két nagy lopás, melyet épen egy napon, tegnap derítettek ki.

Molnár V. J. üzletében.

Az első nagyobb szabású és szenzációsabb eset a Molnár V. J. Kossuth-utcai női-divat, vászon-kereskedésében történt.

Itt szolgált már tizennyolc év óta Szilágyi János. — Mint segéd lett alkalmazva, azonban, miután nagy ambícióval dolgozott az üzlet érdekében, pár év múltán a cég üzletvezetője lett. Főnöke teljesen megbízott benne, a bizalommal azonban ő rutul visszaélt. Nyolc évvel ezelőtt az üzletből egyre-másra tűntek el a finomabbnál-finomabb portékák, amelyeket, amint az kiderült, Szilágyi János üzletvezető lopkodta el. Ekkor elbocsátották a szolgálatból, azonban minthogy családos ember és bocsánatot kért, visszahelyezték az üzlet vezetésébe.

Ugy látszik azonban Szilágyi János csak nem tudott magán uralkodni. Az utóbbi években ismét észrevették az üzletben, hogy az árukat és különösen a finomabbakat valaki ugyancsak dézsmálja. De Szilágyi Jánosra nem mertek gyanakodni, mert úgy viselkedett, hogy hűségéről teljesen meg voltak győződve.

Tegnapelőtt valaki besugta a cég főnökének, Molnár Lukácsnak, hogy látta, amidőn Szilágyi János selyemkendőket és más efféléket lopott a raktárból. Erre aztán a cég főnöke tegnap este két segédjével lesbe állott a raktárban és csakugyan felfedezték a tolvajt. Mielőtt az üzletet bezárták, Szilágyi beosont a sötét raktárba és egy dobozból több finom selyemkendőt vett ki és azokat a mellény alá rejtette úgy, hogy nem lehetett észrevenni, hogy a mellény rejteget-e valamit.

Szilágyi János, midőn a lopással kész volt, távozni akart a raktárból, azonban ekkor eldöppant rejtékhelyéből két segédjével a főnök.

— Megállj tolvaj! — kiáltott a hűtlen üzletvezetőre, aki csaknem kővé meredve állott meg. Kezdetben nem is tudott szóhoz jutni, annyira megijedt a nem várt meglepetésből.

A főnök pedig karonfogva bevitte az üzletbe tolvaj üzletvezetőjét és megkobozta. Négy darab finom selyemkendőt találtak meg a mellénye alatt elrejtve.

A meglepő felfedezésre természetesen óriási izgalom keletkezett az üzletben. Molnár Lukács vallatóna fogta az elesipett tolvajt, aki lasscskán töredelmesen mindent bevallott.

Szilágyi János sirva adta elő, hogy évek óta lopkodja a raktárból a portékákat. Különböző szenvedélyei vannak, amelyeknek kielégítésére kevés volt fizetése és ezért kénytelen volt bűnös uton szerezni magának pénzt, hogy szenvedélyeit kielégítse. Nagyobbára potom áron eladogatta a lopott doigot, de nagyobb részt pedig leányoknak adományozta.

A cég főnöke, Molnár Lukács péntek délelőtt tett feljelentést a rendőrségen, hol a nyomozást Mihe Pal rendőrfogalmazó vette kezébe. A fogalmazó azonnal házkutatást rendelt el, amit Bardócz András rendőrbiztos fogatosított. A hűtlen alkalmazottat, Szilágyi Jánost még a reggeli órákban felügyelet alá vették, még pedig azért, nehogy a lakásáról a lopott árukat elhordja vagy elrejtse.

A házkutatásnak meg is lett az eredménye és a rendőrség körülbelül 400—500 korona értékű lopott árut talált meg. Ezzel természetesen a kár csak csekély részben térül meg, mert Szilágyi János már évek óta lopja az árukészletet és még hozzávetőleg sem lehet megállapítani, hogy mennyi a kár.

A nyomozás és vizsgálat folyik. Szilágyi Jánost egyelőre a rendőrség nem tartóztatta le, csak felügyelet alá helyezte.

Kontsek Kornél üzletében.

A másik lopás, mely már kisebb eset, a Kontsek Kornél szintén Kossuth-utcai női divat árúházában történt. Itt beugás folytán az a gyanu merült fel, hogy M. S. üzleti szolga a raktárhelyiségből lopja az árukat. Napokon keresztül figyelték a szolgát és tegnap észrevették, hogy a szolga egy vég vásznat elvitt.

A cég főnöke azonnal jelentést tett a rendőrségen, mely házkutatást tartott, de sem ez, sem a megtartott zálogházi vizsgálat nem vezetett kellő eredményre. Mindössze egy vég vásznat találtak, melyet a Kontsek-féle üzletből valónak bizonyult, de erre nézve is a zálogház személyzete azt vallotta, hogy azt egy öreg anyóka zálogosította el náluk.

A szolga pedig tagad és tagad mindent. Nem tudnak rábizonyítani semmit, úgy, hogy a rendőrség nem is tartóztatta le. A nyomozás mindazonáltal folyik.

Hirek.

— **Személyi hírek.** Városunkban időzött a tegnapi nap folyamán Mestó László államtitkár. — Ugyancsak Debrecenbe érkezett tegnap Purjesz Zsigmond dr. a kolozsvári tudományegyetem tanára is.

— **Dicsőfi Kálmán — műszaki tanácsos.** Dicsőfi József debreceni lekipásztornak kiváló tudásu, nagy képzettségű testvéröccse, Dicsőfi Kálmán miniszteri volt főmérnök műszaki tanácsossá neveztetett ki.

— **Szabadságon.** E hó folyamán kezdi meg Kovács József polgármester rendes nyári szabadságát. Távolléte alatt a polgármesteri teendőket a főjegyző végzi. — Orah Károly kulturtanácsnok e hó 10-én kezdi meg egy hónapi szabadságát.

— **A gyermekvédelemért.** A mint azt megirtuk volt, Hajdúvármegye törvényhatósági közgyűlése elhatározta, hogy a gyermekvédő törvény módosítása végett feliratot intéz a törvényhozáshoz. Tegnap aztán a megye átküldte a feliratot Debrecen városához, pártolási végett.

— **Ülések a városházán.** Weszprémy Zoltán főispán elnöklété alatt hétfőn, e hó 5-án tartja rendes, júliusi havi ülését Debrecen város közigazgatási bizottsága. — Kedden, július 7-én délelőtt a város szegényügyi bizottsága ülésezik.

— **Tanulmányuton Debrecenben.** A bajor kormány külföldi tanulmányuttra küldte ki egyik főállatorvosát, dr. Sigl Jánost, hogy a külföldi állategészségügyi viszonyokat tanulmányozza. — A főállatorvos néhány napja Magyarországon tartózkodik s tegnap Debrecenbe érkezett. Dr. Sigl a mai nap folyamán Leidl Emil állatorvos kíséretében meglekinti a Hortobágyot is.

— **Fiatal betörők.** Három fiatal legény, Csomós János, Moskovszky Lajos, Csató Zsigmond, mindössze 10—12 évesek s napok óta fosztogatnak egy Egymalom-utcai lakást. A lakás Kuczka Emil földbirtokosé, aki az Egymalom utcában lakik. Néhány héttel ezelőtt nyaralni ment Kuczka Emil családjával együtt. A lakást bezárta, de a pince egyik ablakát nyitva felejtette. A háromtagú ifju rabló szövetkezet ezt észrevette. Egy csendes délután, mikor néptelen az utca, bemásztak a pincébe, a pincéből pedig a lakásba. Hamarosan otthon érezték magukat s a látogatást sűrűn megismételték. Néhány nap alatt 25 üveg befőttest, néhány kiló szappant, ruhaneműt és élelmiszereket vittek el. A banda működését egy rendőr vette észre, aki összefogdosta a gyermekeket és előállította a bűnügyi osztályon. Az ifju gonosztevők ellen megindult az eljárás s valószínűleg javító intézetbe fogják internálni őket.

— **A vasárnapi futball verseny.** A debreceni torna egyesület az idén tartja első futball mérkőzését amely alkalommal nem mulaszthatjuk el a nagyérdemű közönségnek a figyelmét erre a sport ágra, amelynél nagyobb népszerűséget eddigelé még egyik sem ért el, különösen felhívni. A mérkőzésre amelyet f. hó 5-én azaz vasárnap d. u. 5 órai kezdettel fogunk megtartani már régebbi idő óta trainiroz egy a nyiregyházi egyesület, mint a debreceni, amely különösen az utóbbi időben egy pár igen ügyes budapesti játékoskal megerősödve, igen kedvező kilátásokkal indul a küzdelembe. — Az egyesület mindent meg tesz, hogy ezt a máshol már rég közkedveltségnek örvendő sportot itt is népszerűvé tegyes már napok óta élénk reklámokat bocsátott közre, hogy a közönség tudomást szerezzen jó előre erről a legkellemesebb és legegészségesebb szórakozásról. — Jegyeket már előre is lehet váltani: Antalffy József, Tolnai Daniel és ifj. Gyürky Sándor urak üzletében. A két csapat összeállítását lapunk holnapi számában közölni fogjuk.

— **Az orfeum diva panasza.** A rendőrség bűnügyi osztályán tegnap délelőtt panaszt tett Klauber Elza (Linda Lindau) a Tarka szinpad énekesnője ismeretlen tettes ellen, aki midőn Miskolcra tegnapelőtt Debrecenbe utazott, kofferjét feltörte és abból különböző ruhaneműket és ékszereket ello-

Mrabéczy fest, mos, tisztít!
Debreczen, Széchenyi-u. 42.

pott. A meglopott énekesnő Debreczenben a Központi szállodai lakásán vette észre a lopást. A rendőrség a nyomozást megindította.

— **Az elutasított kérvény.** Fővárosi tudósítónk jelenti: A soroksári Dunaágból ma reggel egy elegánsan öltözött férfi holttestét huzták ki. Találtak nála egy postatakarékpénztári betétkönyvecskét, amely Rang Zoltán névre szól és néhány okmányt, melyekből kitűnt, hogy az öngyilkos Rang Zoltán díjnok, aki Miksa utca 3. szám alatt lakott. Öngyilkosságát valószínűleg azért követte el, mert a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz iskolafelügyelői állásért folyamodott és kérvényével elutasították.

— **Vonat elé dobtá magát.** Fővárosi tudósítónk jelenti: A Kereszturi-ut mellett, a 7. számú órház közelében egy 20-22 évesnek látszó munkáskülsőjű fiatal ember öngyilkossági szándékából a Hívan felől jövő 330. számú személyvonat elé vetette magát. Személyazonosságát nem lehetett megállapítani.

— **A cigarettázó gyerekek.** Szatmármegye közgyűlése kimondta, hogy az összes trafikokban 15 éven aluli gyermekeknek sem szivart, sem cigarettát adni nem szabad. — Ily értelemben feliratot is intézett a képviselőházhoz, melyet pártolás céljából Hajdúvármegyének is megküldött.

— **Baleset a keleti pályaudvaron.** Fővárosi tudósítónk jelenti: A keleti pályaudvaron nagy rémület volt tegnap. Az érkezési oldalon revolverlövés dördült el és közvetlen utána jankiáltás hallatszott. Az történt, hogy a ruhatárban Balázs János 34 éves máv. alkalmazott a csomagokat rendezte, egy csomagból revolver esett ki, a földön elsült és a golyó Balázs lábán keresztül ment. A súlyosan sérült embert a mentők a Rökus-kórházba vitték.

— **A szerelmi drama áldozatai.** Tegnap számunkban részletes híradással voltunk arról a véres szerelmi drámáról, melynek Dihen Sándor téglagyári munkás és szerelmese Magyar Juliánna lett az áldozata. A két sebesült állapotában tegnap lényeges javulás állott be s most már szinte bizonyos, hogy életben maradnak. — A szerelmi drama ügyében a vizsgálat folyik.

— **Beiratkozás a polgári fiúiskolába.** A debreceni négy osztályú nyilvános magán polgári fiúiskolába (Abeles-intezet, Széchenyi-utca 23 I. em.) a jövő tanévre szóló beiratkozásokat naponta délelőtt 10-12-ig, d. u. 3-5-ig fogadja el az igazgatóság.

— **Kirándulás után.** A debreceni róm. kath. főgimnázium, 38 felsőbb osztályú növendéke 2 tanár vezetése alatt, hosszabb tanulmány kirándulást tett. — A kirándulók a rendelkezésükre álló 6 nap alatt megtekintették Arad, Temesvár, Herkulesfürdő, Mehádia, Ada-Kaleh és a Vaskapu nevezeteseit, szépségeit. A minden tekintetben jól sikerült utról tegnap érkeztek vissza a kiránduló ifjak.

— **Rendőri hírek.** T. J. tanár ma panaszt tett a rendőrségen Papp Sándorné és leánya Papp Mariska eselédje ellen, akik ötven korona értékű ruhaneműjét elcsikkasztották. — Ma délelőtt följelentést tett Kiss Eszter Fűvészkert-utca 20. szám alatt lakó szobaleány ismeretlen tettes ellen, aki a konyhából negyven korona értékű ágynemű-

jét ellopta. — A Miklós-utca végén levő libavásártéren tíz pár kacsát árult Marián Mari Erzsébet-ut 8. szám alatti lakos. Mig a szomszédjával beszélgetett, valaki ellopta a kacsáit. Panaszt tett a rendőrségen, amely keresi a tolvajt.

— **Tegnapi halottak.** A tegnapi nap folyamán az anyakönyvi hivatalban a következő haláleseteket jelentették be: Kiss Sándor r. k. 9 hónapos, Ferenc Juliánna g. k. 1 hónapos, Bartus Lajos ref. 16 napos.

— **Fürdőző közönség figyelmébe.** Nőikalapokhoz 1, 2, 3, 4, 5 darab számára alkalmas szép kivitelű és tartós dobozok kaphatók Dávidházy Kálmán és Társa dobozgyárában. Fűvészkert-u. 9.

— **Asszonyok védekeztek a tulnag gyermekáldás és női bajok ellen,** kitűnő kézikönyvből. Ára 1 korona 50 fillér (bélyekben vagy utánvéttel). Megküldi Havas Mária asszony Budapest, Wesselényi-utca 54. III. 35.

— **Posta-dobozok és női-ruha szállítására** alkalmas mindenféle doboz kapható Dávidházy Kálmán és Társa dobozgyárában. Ugyanezek árusítatnak gyári áron Schwarz nővérek dohánytözdéjében, Piac-utca 14. szám.

*A legdivatosabb sétabotok
Mentze Henrik áruházában a
legolcsóbbak.*

Mindent nap korán reggel megjelenő lapunk előfizetési ára egy negyedévre 3 korona. Megrendelhető Arany János-utca 2. szám, Hungária épület, földszint 2 ajtó.

Távirat és telefon.

A képviselőház üléséhez.

Budapest, július 3. A képviselőház mai ülésének végén a végrehajtási novella részletes tárgyalásánál több módosítást terjesztettek elő. Günther Antal miniszter a módosító javaslatok elvetését, az eredeti szöveg elfogadását kérte. A Ház ilyen értelemben határozott.

A főrendiház üléséhez.

Budapest, július 3. A főrendiház ülésének végén Prohászka Ottokár, Zichy Nándor, Antal Gábor és Apponyi Albert gróf felszólalásai után elfogadták a népoktatásról szóló, majd a többi törvényjavaslatokat is.

Elnökválság az Omge-nél.

Budapest, július 3. A Keleti Értesítő azt a hirt közli, hogy Desseffy gróf, a főrendiház elnöke a főrendiház mai ülésén tanusított magatartása miatt lemond az O. M. G. E. elnökségéről.

Horvát-magyar béke?

Zágráb, július 3. A horvát koalíció kommunikéje megáfolja azt a tegnap elterjedt hirt, mintha a béketárgyalásokkal valakit megbízott volna. A békéről egyelőre szó sem lehet.

A gázgyári sztrájk.

Budapest, július 3. A sztrájkoló gázgyári munkások ma este ülést tartottak s kimondták, hogy a béketárgyalásokat megkezdik. A tárgyalások vezetésére a munkások egy küldöttsége Boda Dezső főkapitányt kérte fel, aki holnap délre hívta meg egy munkások képviselőit, mint a gázgyárak igazgatóságait.

Husz Ábrahám büntérsza meghalt.

Nagyenyed, július 3. Husz Ábrahámnak, a kivégzett máramarosi rablógyilkosnak büntérsza, az életfogytiglani fegyházra ítélt Mihálka János ma az itteni fegyházban meghalt. Mihálka már betegen jött a fegyházba. Halálának oka fejbőrcsú volt.

Véres sztrájk.

Corunja, július 3. A tegnap proklamált általános sztrájk következtében a sztrájkolók közt összeütközések voltak. A rendőrségnek közbe kellett lépnie és ennek következtében többen megsebesültek. A helyzet az élelmezés szempontjából komoly, miután a szállítók teljesen visszavonulnak a piacokról.

Az Eulenburg-pör.

Berlin, július 3. A Lokalanzeiger szerint az Eulenburg-pör tegnapi tárgyalása 23 új taut beidézését tette szükségessé. Ezáltal a pör tárgyalása legalább egy hónapig fog elhúzódni.

Berlin, július 3. A Tageblatt jelentése szerint dr. Specke Vilmos müncheni elmegyógyászati magántanárt az Eulenburg-pörben való igénybevétel céljából Berlinbe hívták. Nem a herceg elmeállapotáról van azonban szó, hanem egy női tanu beszámíthatóságáról.

A nemzeti színház — a Vigoperában.

Budapest, július 3. Apponyi Albert grófnál egy küldöttség tisztelettel ma Nagy György képviselő vezetésével a nemzeti színház ügyében. A miniszter csupán annyit mondott, hogy ez ügyben határozott. Illetékes körökben a népszínház-vigopera kibérlését befejezett dolognak hiszik.

A corunai események.

Corunja, július 3. Az égő hajók oltását, amelyben az általános sztrájk következtében szünet állott be, ma ismét folytatták. Rendőrök és esendőrok cirkálnak az utcákon. A piacokon ismét van forgalom.

Brazília hadihajói.

Páris, július 3. Az itteni brazilai követség Rio de Janeiroból keltezett táviratot közöl, amelyben teljesen alaptalannak nyilvánítja azt a lapjelentést, hogy Brazília hadihajókat épített és fegyvereket vásárol, hogy azokat Japánnak átengedje. Azt hiszik, hogy e hirt csupán azzal a szándékkal terjesztették, hogy Brazília és az Egyesült-Államok között bonyodalmak keletkezzenek.

Marokkó.

Tanger, július 2. Damade tábornok június 29-én küzdelem nélkül elfoglalta Azemnurt, miután előzőleg azzal fenyegetőzött, hogy bombáztatja a várost, ha ellenáll.

A berlini opera lángokban.

Berlin, július 3. A berlini operaház tetőzete, az ott dolgozó bádógosmunkások vigyázatlansága miatt kigyuladt s az egész tetőzetet elhamvasztotta. A tűzoltók déli egy órára lokalizálták a tüzet. A kár jelentékeny.

Arató sztrájk.

Kaposvár, július 3. Esterházy Miklós herceg birtokán 200 aratómunkás sztrájkba lépett.

Vilmos császár a léghajón.

Zürich, július 3. Zeppelin gróf legújabb léghajóján Vilmos császár és neje is felszállt. A léghajó kétszer megkerülte a bódenti tavat, majd több előre bemondott fordulatot tett, végül pedig kiindulási helyére leszállt.

Automobil szerencsétlenség Borostyánkőn.

Szombathely, július 3. Almási György borostyánkői földbirtokos nejével automobilon indult hazafelé. Az országúton a gép elromlott, óriási sebességgel a lejtős úton eliramodott. A gép neki ment egy fának, a benneülők kiborultak s halálosan megsebesültek.

Közgazdaság.

Aru- és értéktőzsde.

— Julius 3. —

Budapesti gabonatőzsde.

10 fillérrel olcsóbb áron elkelt (50 kgr.-ként) 22,000 q buza. Rozs 10 fillérrel hanyatlott. Zsab változatlan. Tengeri 5 fillérrel gyengült.

Főmondatott 1908 július 8 án leendő átvételre 5000 mm. tengeri.

A határidőüzlet.

Vidékről érkezett kedvezőbb hírek és a borult időjárás, valamint helyi realizációk következtében lanyha volt az irányzat a határidőüzletben. — Az összes gabonaneműek ára 10—25 fillérrel hanyatlott. A forgalom élénk volt.

Az árak 50 kilogrammonként.

	Kezdete	Változás
Buza áprilisra 1909	—	—
Buza májusra	—	—
Buza októberre	1112	1089—1095
Rozs májusra	—	—
Rozs októberre	921	906—905
Zab áprilisra	—	—
Zab májusra	—	—
Zab októberre	845	823—836
Tengeri júliusra	702	700—701
Tengeri májusra	711	694—700

Kerékpár, varrógép, gramafon, villamos-

sági cikkek és mindennemű alkatrészek állandó raktára. Nagy választék lemez-újdonságokban. Elvállalunk villamos felszereléseket, mindennemű mechanikai készülékek javítását, vas- és fémesztergályozást, zománcolást, nickelezést és az összes e szakmába vágó munkákat szakszerűen és pontosan készítjük.

Geller és Németh

Debreczen,

Hatvan-utca 8. szám.

Bankegyesület

részvénytársaság

Debreczen, Piac-utca 72. szám alatt. Foglakozik a banküzlet összes ágazataival.

Leszámitol váltókat, utalványokat, nyílt tételeket stb.

Törlesztéses vagy kamatozó kölcsönt nyújt bekebelezés mellett földbirtokokra és házakra.

Előleget ad értékpapírokra, árukra stb.

Átvész tőzsdei megbízásokat.

Elfogad betéteket könyvecskékre, folyó (chek) számlára, pénztárjegyekre és

Vállalkozik minden egyéb bankügylet kötésére.

Az igazgatóság.

Csarnok.

Bosnyákország sárkánya.

A „Debreczen” eredeti regénye.

Írta: Tomić Eugén.

48

— Hogy mi a véleményem? — kérde kis szünet mulva Husszeim és hangján kiért az indulat. A szultán azt hiszi, hogy itt az idő leigáznia a bosnyák bégeket és szót-taposni erejüket. Ugy látszik, háboruszkodni akar velünk. Akkor hát legyen háboru.

— Hadd legyen hát háboru! ismételte a másik három, akiknek lelkéből szólt most Husszeim.

Az ifju bég szó nélkül fölkel és kiment a kávézó szobából.

— Ugy mondják a travniki bégek, — beszölte Gyonlagics bég, Husszeim távozása után, — hogy mindenki fölkel, ha Husszeim harci paripára ül. Mert úgy vélik, őt teremtette arra az Isten, hogy vezérük legyen, mert marcona vitéz, világos elme és vagyonra mindnyájunkat felülmul. E mellett egyaránt kedves mozlímnak, kereszténynek, mert igazat szólva: igazságos. Az ő kapitányságában mindeki megkapja a maga igazát, akár török, akár pogány.

Kévs időre visszatért a kávézóba, pergamentlappal a kezében. A lapon boszánisica betűkkel rovott szöveg állott. Azokkal az ősi írásjelekkel, melyekkel a bégek még maig is levelezni szoktak, titkos ügyekben.

— Ime, atyámfi, — ez az én fermanom — szólott a szobába lépve s olvasni kezdte a következő felhívást:

„Bosnyákok!

Kinek szeme van, az nézze és figyeljen, akinek füle van. A diván megbolondult és a szultán talpra ugrott. Azt hisztik, a muszka ellen megy, hogy megfizessen a szégyenért és az elragadott területekért? Csalódtok, testvéreim. A szultán ellenünk készül, bosnyákokra, kik Allahoi hisszük és Mohamedot az ő prófétáját. Tudjátok-e vajjon miért?

Mert megőriztük tisztán a próféta vallását és nem akarjuk elfogadni a rut idegen szokást, meg a külföldi ruhát. Travnikban már a nizamság pöffeszkedik, mellén a kereszt jelével és vezírünk frank öltönyt öltött. Bosnyákok, régi jeles vitézek! A szultán arra készül, hogy vesztünkre törjön, hogy megsejfolja vallásunkat, elvegye vagyonunkat, megnyirbálja a mi ősi jogainkat. Nem gondol velünk, ő oszmanli, mi bosnyákok pedig más vórség vagyunk.

De ne hagyjuk magunkat! Ne csüggedjünk, mert írva vagyon a korában: „Azokat, kik a vallásért vitézkednek, nem hagyja el Isten soha az ő munkálkodásukban. Sőt inkább vezeti és eredményre segíti szándékaikat és elvezeti őket a paradicsomba, mit nókik készített vala”. Fegyverre hát! Rajtunk a sor vitézek, hogy hadakozzunk. Puskát töltünk, élesítjük késeinket és alkossunk vitézi csapatokat. Kikeletig mindenki készen álljon, mert amint lombot hajt az erdő, kibontom a zöld lobogót és sikra szállok. Husszeim kapitány, Bosnyákország sárkánya.”

A legnagyobb áhitattal hallgatták mind a hárman Husszeim szavait. Minden ígéje lángra gyújtotta szívüket. Eddig még nem értek el olyan esodát, hogy im ember a holt papírosról ilyen eleven érzést varázsoljon ki. Kétszeresen tisztelték most már a betűt: mint maradandó írást és módot, hogy száznak mulva is elevenné tegyen holt érzéseket.

— Hallottátok atyámfi? Ezentul sárkány lesznek. A mi bosnyák szokásunk és a harmező sárkánya. Megengeditek-e, hogy értetek küzdjek és fáradjak?

— Kapitányom, mindnyájan veled leszünk, — kiáltották egyhangulag.

(Folyt. köv.)

PÉNZ

kölcsön, sorsjegyekre, értékpapírokra és takarékpénztári részvényekre **90 százalék erejéig.**

Ezsbet sorsjegyre,

Jósziv

Magyar vör. ker. sorsj.

Olasz

Osztrák

Pesti haza

Bazilika

Szerb állam

(I)

Konvertált jelzalog sorsjegyekre, oly kölcsönöket eszközöl, mely tetszés szerinti időközben 1—2 ko onájával visszafizethető csekély bankjuttalék ellenében

Álmosdi Sándor

kereskedelmi és bankirodájában

Debreczen, Kossuth-u. 18.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, KISTEMPLOMBAZÁR.

Szőnyegek, Függönyök,
Ágy- és asztalterítők,
Butorszövetek, Viaszos vászon,
Linoleum

Óriási raktára

Találmányok és fogalmak

Keresünk folyton jó és szabadalommal védhető találmányokat átvenni és értékesíteni azonnali magas készpénz fizetéssel vagy nyereségrészesedéssel az egész szabadalom tartósága alatt

Találmányok melyek még nem állnak hivatalos védelem alatt. Általunk eszközöltetnek, illetve megkerestetnek.

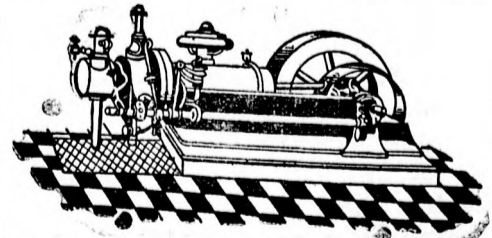
Ugyszintén minden szabadalomjogos és szabadalomügyi ügyekben költségmentesen adunk felvilágosítást.

Ájánlatok intézendők: Patentanwälte Ingenieur Krug und Professor Aquilar Basel (Schweiz) Freiestasse 32.

Szabadalmi hivatal találmányok és szabadalmak eszközölése és értékesítésére az összes országokban.

A kérdések dupla portóval látandók el.

Elvitathatatlanul a világ legjobb nyersolaj-motorja a szabadalmazott „Plewa“-féle nyersolajmotor Magyarországon számos malmokban a legjobb sikerrel üzemben. Üzemköltség kb. 1—2 fill. lóerő és óránként. Számos elismerő köszönő levelek.

Szivógáz- és benzinmotorok, benzinlokomobilok és cséplőszerelvényeket minden nagyságban a legjobb minőségben és legmesszebbmenő jótállás mellett szállít

Dénes B. BUDAPEST, Iroda és raktár V., Lipót-körut 15. szám. a. Árjegyzék és költségvetés ingyen.

Csere!

Ki lenne hajlandó Szepességre, Szepesszombatra iskolába járu fiu vagy leánygyermeket cserébe adni leányért német nyelv elsajátítása céljából felvilágosítást kapnak Homokkert utca 115. szám alatt.

750-1908. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósnak V. 1151/2-1908. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Első magyar általános biztosító társaság részére, Kovács József debreceni lakostól 125 korona 54 fill. tőke, ennek 1907. évi okt. hó 18. napjától számítandó 5% kamatai és az eddig összesen 85 kor. 56 fill. perköltség erejéig 1908. évi márc. hó 27-én bírósággal felülfoglalt és 3577 koronára becsült butorok, benzin motor, gyalu és fűrészgép és egyéb ingóságok 1908. évi július hó 28-án délelőtt 10 órakor kezdetét veendő és Cserepes-utca 17. szám a. megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Debreczen, 1908. évi június hó 19.

Oláh Géza,
bírói kiküldött.

Csikos- és Bordűrös

Bluzselymek,

Tussor és Shanghai

Nyersselymek

gyönyörű szép színekben kaphatók

Bosznay J. és Tsa

divatáruházában

Debreczen, Kossuth-utca 5. szám.

Pénzem az nincsen nekem...

de kaphatok olcsó kamattal mellett ingatlanomra

Álmosdy Sándor

kereskedelmi és bankirodájában Debreczen, Kossuth-u. 18., ahol drágább kamattal kölcsön is olcsóbb kamattal konvertálható. (II)

KÖSZÉNI

KÖSZÉNI

HEVESI GYULA DEBRECZEN

SZÁLLIT: Csépléshez, gőzekéhez, szeszgyárak, malmok, téglagyárak, valamint mindenféle iparüzem részére

tatai tojás- és téglabrikettjét, tatai, királdi, sajkazai, sajszentpéteri, disznóshorváti darabos, cséplési és akna szenet.

Tatai brikett cséplésnél és gőzekészítésnél pótolja a porosz szenet.

Jutányos árak. Pontos kiszolgálás.

BUZIÁSI PHOENIX ÁSVÁNYVÍZ

Vese- és hólyagbajoknál minden vizet felülmul.

Kellemes, kissé savanykás ízű, vasmentesített szénsavdus.

RENKIVÜL ÜDÍTŐ ASZTALI VIZ.

Orvosilag ajánlva. Orvosilag ajánlva.

Ivógyógyomlóra használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és főnyéképződésnél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult. — Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség: Muschong buzai gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdőn.

Balatonfüred,

Gyógyhely és tengerfürdő Zalavármegyében.

Posta, távirtda és telefon helyen. Elsőrangú fürdőintézet. Fürdőidény május 31-től szept. végéig

Tiszta, özöndus, enyhe, egyenletes tóparti levegő, égvényes, sós, szénsavas, vasas gyógyforrások; juhsavó-, tej- és szőlőkúra. — Szénsavas meleg pezsgőfürdők Schwartz rendszere szerint. Masszázs. Szénsavas hidegfürdők. Gőzfürdő, zuhanyok, balaton-tavi hidegfürdők és uszodák. — Orvosi tekintélyek által igen ajánlva: szivbántalmak, vérszegénység, görvély, gümőkór, eszű, köszvény, légzőszervek hurutos bántalmái, rekedtség, vérköpés, gyomor- és bélhurut, máj- és lép-verbőség, női bajok és idegbántalmakban. — Hegyek által védett gyönyörű fekvés, díszes és célszerű berendezésű gyógyterem, sétacsarnok, árnyékos sétányok, lombos park, fenyvesliget, térszene, naponként színelőadások, hetenként táncmulatság, élvezetes kirándulások, sétacsolnakázás. Elegáns lakások, esinos nyaralók. A szobák ára 80 fillértől 10 koronáig. Június 16-ig és augusztus 21-től a szezon végéig a lakások 30%-kal olcsóbbak. Napi ellátás személyenként 4 koronától. Vasúti állomások: Siófok és Veszprém (Jutas) Siófokról gőzhajón 1 óra. Veszprémtől bérkocsin 1 1/2 óra. Vasúti szezonjegyek 33 1/3%-os kedvezményvel, menetértéki jegyek 3 napi érvényességgel féláron kaphatók. A fürdőintézet rendelő főorvosa: dr. Huray István, kir. tanácsos. — Lakásmegrendelések előleg beküldése mellett, Lingl Valérián fürdőigazgatóhoz intézendők Balatonfüreden. — A Balatonfüredi ásványviznek, mely mint étrendi víz is igen kedvelt, főraktárosa: Édeskuty L., udvari ásványvizszállító Budapesten. Prospektussal ingyen szolgál a fürdőigazgatóság.

HIRDESSÜNK DEBRECZEN

színi politikai napilapban. — Kiadóhivatal: Arany János-utca 2.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Dija: 10 szög 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel szedett szó 6 fillér.
 Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg beküldetik.
 Apró hirdetések előre fizetendők.

Levelezés.

Jobb zsánerű fiatal iparos, kinek üzlete van a főterhez közel, ösmeretség hiányában ez uton óhajt megösmernedni tisztességes leánynyal vagy fiatal özvegygyel, kinek pár ezer frt hozománya van, árva leány előnyben részesül. Csakis komoly levelek vétetnek figyelembe. Levelet a kiadóba kérek „Komoly iparos cimen.”

Egy olyan özvegy asszonykát keresek, ki egy esinos, fiatal ember diszkrét barátságát óhajtja. Leveleket kérek „Páris éjjele” jeligére a kiadóba.

Modern hölgyek vagy özvegyek, kik unatkoznak és óhajtanak egy fess uri ember diszkrét barátságát irjanak „Hajnalhasadás” jeligére a kiadóba.

Özvegy vagy unatkozó hölgyek ismeretségét keresem „Hü lovag” leveleket e lap kiadóhivatalába.

Ki unatkozik? Hölgyeim forduljanak bizalommal „Barna legény” cimen e lap kiadóhivatalába.

Ajánlat.

Kiadó lakások. Egyik: 2 szoba, előszoba két bejárattal, azonnalra. A másik: 1 szoba, konyha augusztus 1-re. Mindkét lakás tartozékokkal teljesen ellátva. Értekezhetni József kir. herceg-u. 47.

Német órákat ad perfekt magyar-német urleány. Cim a kiadóhivatalban.

Postakertben a libavásárral szemben eladó építkezéshez használható száraz vályog. Értekezni lehet Egyháztér 2.

Kézimunkákat a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelben készítek. Cimem a kiadóban.

Hegedű órákat adok koronájával cim a kiadóba.

Vizsgázott gépész azonnali belépésre állandó alkalmazást nyerhet. Trágyagyár Sas-utca 3. sz.

Érettségizett fiatalember bármilyen irodai foglalkozást elfogad, esetleg otthonra is. Cime a kiadóhivatalban.

Eladó kétszer lefejtett sestakerti fajbor Egymalom-utca 4. szám.

Eladó ház Csapó-utcán nagy telekkel. Értekezhetni felőle dr. Márton Kálmán ügyvédi irodájában Piac-utca 42.

Hatvan-utcai kert II. járás 5. szám alatt eladó egy új épület teljes felszereléssel értekezni lehet a kiadóba.

Koffer-gyáramat áthelyeztem Hatvan-u. 5. alá (Bignió ház, nagytemplom mellett). Kézi és láda kofferek egyenként is kaphatók. Javitások elfogadtatnak. Markbreit bőröndös.

Intelligens fess özvegy uri nő sürgősen keres társat néhány száz forinttal jó üzlethez. Levelek „Társ” jeligére főpostarestante kéretnek.

Eladó szőlő. A nagy Boesky-kertben 2 parcella remek fekvésű jó termő szőlőföld kedvező fizetési feltételekkel eladó. Értekezhetni Nap-utca 15.

Kiadó urillakás 4 szoba, előszoba stb. augusztus 1-től Darabos-u. 9.

Világos pince kiadó a Darabos-utca 5. sz. Értekezhetni ugyanott az emeleten.

Eladó 2 hegedű kitűnően kijátszva mesutánzat ár 8 frt és 15 frt, cim a kiadóban.

Elegáns megjelenésű fiatal ember könyvelői vagy hivatali állást keres; szíves megkeresést továbbit a kiadóhivatal „fiatal ember” jeligére.

Balatonhoz, vasúthoz közel, parkirozott udvarban, szép kilátással két butorozott szoba mellékhelyiségekkel kiadó. Még egy külön butorozott szoba keresztény családok részére. Bővebbet Puky akadémiai tanárnál Keszthelyen.

Remek ház óriási telekkel Kossuth-utcán eladó. Vételár fele olesó törlesztéses kölcsön, másik fele tisztán jövedelmez 7 százalékot. Cim kiadóban.

Angorra maoska, igen szép, fajtisztá (nőstény) jutányosan eladó. Hock, Arany János-u. 8.

Jó megjelenésű kereskedő segéd, 24 éves, ki teljesen jártas a könyvelésben is, állást keres, szíves megkeresést levél által kér a kiadóba „kereskedő segéd” jeligére.

Villany világitást,

telefonok, villamos esen-gők berendezését, javítását és évi jókarban tartását, legjobb anyaggal, szolid árért eszközölöm. — FÖLDVARI L. Debreceni Első Elektrotechnikaigyar és villamos szerelési vállalat. Kossuth-u. 1. Telefon 168.

Kereslet.

Bluz és pongyola varrónők és tanuló azonnal felvétetik Weinmann Dezső és Társa. Kistemplom Bazár.

Varróleányok női ruha varrónőhöz felvétetnek Zugó-u. 6. Fenyőné.

Fémesztergályos tanuló tisztességes fiu felvétetik Fűvessy Lajosnál, Simonffy-u. 15. szám a.

Ifj. Gyürky Sándor papirkereskedésébe egy jó családból való fiu tanulóul felvétetik.

Dagasztó asszonyok felvétetnek Hatvan-utca 28. sz. a.

Lakás kerestetik augusztus 1-re 3 szobás, a főutctól nem messze. Ajánlatok e lap kiadóhivatalába kéretnek.

Butorozott szobát keresek lehetőleg teljes ellátással, cimék kéretnek a kiadóba.

Goldberger A. V.

hirdetési iroda

BUDAPEST, IV., „Róser Bazár”-ba (Károly-körut 22.) helyeztetett át.

Nyomatott Debreczen az. kir. vár. könyvnyomda-vállalásánál

Világkiállítás Szt. Louis 1904. legfőbb különlés Grand Prix

Globusz
 fehérítő
 kivonat

minden más tisztítószert felülmúl

Villamos-világítási és erőátviteli berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel

a Ganz-féle Villamossági R. T. debreceni építésvezetősége

(Piac-utca 72. sz.) által készítettnek.

Szaksterű felvilágosítással, tervezetekkel és költségvetéssel bárkinek díjtalanul szolgál.

Villagítótetek, csillárok és szerelvények dus választéka.

Telefon szám: 568. 1063

VÁSZON ÁRU

fehérműek, valamint siffonok és paplanlepedő-vásznak, virágos és osikos csinvatok, damaszt étkező- és aszur kávésterítők, damaszt- és frottír törölközők, töröl-kendők es nankingok, valamint kész női fehérműek és paplanok a

legolcsóbb szabott árban.

Női ruha divatvásznakból mintákat kívánatra készséggel küldünk.

MOSU ÁRUK

női ruhákra, budai kékfestő voálok, cosmanosi savannak, judisoh foulárd, Batist, Atlas, Satin, 120 cm. széles sima szines francia batistok, angol zeñrek, szerb vásznak

legolcsóbb szabott árban.

Kész női ruhák és bluzok.

himzett batistban, vászonban, pongés selyemben

KÉSZ FEHÉRMŰEK

vászon, siffon és batist női ingek, nadrágok, háló köntösök és alsó szoknyák, sima és himzett kész ágyhuzatok, selyem, lüster és cloth alsó szoknyák, karton, kasmir és selyem paplanok, matrások

legolcsóbb szabott árban.

Férfi ingek, lábravalók'

hálóingek, gallérok, kézelők, nyakkendők és divatzsebkendők

Szabó Lajos Fiai

divat-, vászon- és szőnyegáruháza

DEBRECZEN,

Rózsa-utca 1. szám alatt.

Alapított 1842. évben.